

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาสินค้า โดยรัฐพร้อมที่จะสนับสนุนให้ชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้สมัยใหม่ แหล่งเงินทุน และพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการตลาด เพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดรายได้ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งเกิดการสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างแพร่หลาย โดยคณะกรรมการอำนวยการผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการให้สินค้าของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศสามารถส่งออกได้ (Exportable) โดยมีความแกร่งของตราสินค้า (Brand Equity) ผลิตอย่างต่อเนื่องและคุณภาพคงเดิม (continuous & Consistent) ความมีมาตรฐาน (Standardization) โดยมีคุณภาพ (Quality) และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า (Satisfaction) และมีประวัติและความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (story of Product)

และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีนโยบายให้จัดทำโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนรากฐาน โดยมุ่งเป้าหมายการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและสังคมโดยมีรูปแบบให้เครือข่ายใช้ประเด็นปัญหาโจทย์วิจัยที่ถูกกำหนดโดยชุมชนท้องถิ่นมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย 4 ภาคี คือ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐบาล และภาควิชาการนั้น ในงานโครงการมหกรรมคัดเลือกเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge Based OTOP : KBO) จังหวัดดีเด่น (KBO Contest) ปี 2551 วันที่ 8 สิงหาคม 2551 ณ ห้องบุษราคัม โรงแรมบูรพา เพชรบูรณ์ ซึ่งจัดโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์ มีกลุ่มเป้าหมายผู้ผลิตชุมชน (OTOP) จำนวน 20 กลุ่ม รวม 60 คน โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนกลุ่มชุมชนมากล่าวถึงสภาพการผลิตของกลุ่ม จึงพบประเด็นปัญหาการผลิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นของบ้านโป่งค่าง ตำบลท่าอิฐ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่พัฒนามาจากภูมิปัญญาของชาวบ้านและได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับสองดาว ซึ่งกลุ่มต้องการพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนมีศักยภาพมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน สร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างมั่นคง จะได้ช่วยขจัดความยากจน พร้อมพัฒนาคนให้มีความรู้ พัฒนางาน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ในระดับห้าดาว

- 4.7 กรกฎาคม ปลุกพริก, ผัก, ตัดเย็บชุดเครื่องนอน
- 4.8 สิงหาคม ดูแลการปลุกพริก, ผัก, ตัดเย็บชุดเครื่องนอน
- 4.9 กันยายน เก็บข้าวโพด, ตัดเย็บเครื่องนอน
- 4.10 ตุลาคม เก็บปลุกพริก, ผัก, ตัดเย็บชุดเครื่องนอน
- 4.11 พฤศจิกายน ปลุกผัก, ตัดเย็บชุดเครื่องนอน
- 4.12 ธันวาคม เก็บผัก, ตัดเย็บชุดเครื่องนอน

5. สักยภาพของกลุ่มทำผลิตภัณฑ์ตัดเย็บชุดเครื่องนอน

5.1 จุดอ่อน ได้แก่ ไม่มีผู้แนะนำให้ความรู้ ผลิตภัณฑ์ไม่สวย ไม่ได้มาตรฐาน ไม่เป็นสินค้าห้าดาว

5.2 จุดแข็ง ได้แก่ กลุ่มมีการรวมตัวและมีความตั้งใจ มีความรักสามัคคีในการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนเป็นอาชีพหลักได้ตลอดทั้งปี

5.3 โอกาส ได้แก่ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของรัฐ และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

5.4 อุปสรรค ได้แก่ ขาดคนแนะนำรูปแบบใหม่ ๆ เทคนิคการทำงานให้ประณีต สวยงาม มีคุณภาพและสร้างคุณค่าได้ราคามากขึ้น จนสามารถแข่งขันในตลาดได้ และไม่มีแหล่งเงินทุนเพื่อขยายการผลิตและการตลาด

อาจสรุปได้ว่าการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนกลุ่มบ้านโป่งค่าง ตำบลท่าอัญญา อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีปัญหา คือ ขาดวิทยากรผู้มีความชำนาญด้านการทำผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนมาให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ และไม่มีหน่วยงานสนับสนุนด้านเงินทุน และมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มาช่วยพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนให้มีรูปแบบใหม่ ๆ รู้เทคนิคใหม่ ๆ ในการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน สามารถแข่งขันในตลาดได้ เพื่อให้เป็นสินค้าดี มีมาตรฐาน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความประณีต สวยงาม มีคุณค่า มีคุณภาพ มีจุดเด่น ได้มาตรฐานจนเป็นสินค้าส่งออกได้ (Exportable) ซึ่งตรงกับหน้าที่อันหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตในโครงการกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยยกระดับให้สูงขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสนับสนุนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนท้องถิ่นพร้อมถ่ายทอดความรู้และจัดทำเอกสารประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นแก่กลุ่มอาชีพเสริม การตัดเย็บผ้า บ้านโป่งค่าง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป ให้เป็นสินค้าประเภทของฝาก/ของที่ระลึก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับชุมชนที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในการนำรายได้เข้าสู่ ชุมชนและจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของโครงการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่น กลุ่มอาชีพเสริมการตัดเย็บผ้า บ้านโป่งค่าง อำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มุ่งศึกษากับกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นกลุ่มอาชีพเสริมการตัดเย็บผ้าบ้านโป่งค่าง ที่มีความพร้อมจำนวน 40 คน

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

1. ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่น หมายถึง ผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นกลุ่มอาชีพเสริมการตัดเย็บผ้าบ้านโป่งค่าง อำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แบบเดิมมี 4 รูปแบบ คือ ผ้านวม ปลอกหมอน หมอนข้าง และเบาะรองนั่ง
2. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นกลุ่มอาชีพเสริมการตัดเย็บผ้าบ้านโป่งค่างหมายถึง การพัฒนารูปแบบรูปทรงใหม่ของผลิตภัณฑ์ และรูปแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการตกแต่งเพิ่มเติมให้สวยงามทำให้ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
3. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล หมายถึง การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ความเข้มแข็งธุรกิจผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นกลุ่มอาชีพเสริมการตัดเย็บผ้าบ้านโป่งค่าง อำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านรูปแบบและกระบวนการผลิตเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล
4. ความเข้มแข็งธุรกิจผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่นกลุ่มอาชีพเสริมการตัดเย็บผ้าบ้านโป่งค่าง อำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถรวมเป็นกลุ่มกันในท้องถิ่น ในการจัดการด้านการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนแบบไทยในท้องถิ่น โดยทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำภายใต้การสนับสนุนจากผู้รับผิดชอบโครงการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยสร้างรายได้ขจัดความยากจน พัฒนาคน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และสังคมส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ
2. กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน บ้าน โป่งค่าง ตำบลท่าอินุญ อำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 40 คน มีความรู้ความเข้าใจ มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการบริหารจัดการการผลิตและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน
3. กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน บ้าน โป่งค่าง ตำบลท่าอินุญ อำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนเข้าสู่ระดับสากล มีผู้นำ มีความเข้มแข็ง และมีความสามารถบริหารจัดการการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอนได้ละเอียดสวยงามหลากหลายรูปแบบ
4. กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน บ้าน โป่งค่าง ตำบลท่าอินุญ อำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์มีเอกสารตำรานวัตกรรมใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ต่อไป
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำ เพิ่มพูนความรู้ และสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ชุดเครื่องนอน บ้าน โป่งค่าง อำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง มหาวิทยาลัยและชุมชน